

Reflexions sobre Catalunya

DES DE LA TRONA

10/12/12 07:13 - SAL·LUS HERRERO -

La catedràtica d'ètica de Barcelona, Victoria Camps, va publicar un article a *El País* “*Ferrater Mora: una lección de cordura*”, on venia a dir que el pensament de “*Les formes de la vida catalana*” i de “*Reflexions sobre Catalunya*”, recollit al volum “*Tres móns: Catalunya, Espanya, Europa*”. Victoria Camps entén que Ferrater Mora tracta de qüestionar tant el 'simplisme' sobiranista com l'oposició visceral dels grans partits espanyols de convertir l'estat de les autonomies en un estat federal (que ella creu que ja gairebé és). La seua filosofia integracionista, —la de Ferrater—, que vol acabar amb els absoluts, les substàncies i les essències, tracta de veure la realitat no com una pugna entre extrems per a anul·lar-se mútuament, sinó com un “*continuum*” inapresable per categories rotundes i tancades.

A “*Les formes de vida catalanes*” posa la continuïtat com la primera, que significa no ancorar-se al passat ni deixar de transformar-se amb vistes a l'avenir, després el seny, la ironia i la mesura, que no són només maneres de ser, sinó qualitats a adquirir.

A les “*Reflexions sobre Catalunya*”, segons Camps, Ferrater posa en guàrdia als catalans contra la reiterada tendència a contemplar el passat com allò que haguera pogut ser i no fou, doncs només així deixaran de viure obsessionats pel passat, seran lliures d'intervenir en la realitat sense convertir-la en somni”. Només així, ens alliberarem de “la malaltia del passat”, del desig immarcescible de “renàixer” constantment, deixarem d'interpretar el que fou com quelcom que determina irremeiablement el futur. I proposava, en la investidura doctor honoris causa de la Universitat de Barcelona, el 1979, quatre elements que haurien de caracteritzar la filosofia i la pràctica política: “fidelitat a la realitat”, la “propensió al pacte”, el “professionalisme” i el “desig de claredat”.

La filòsofa Camps, indica que políticament Ferrater Mora rebutjava tant el centralisme com el separatisme i preferia una fórmula federal que sintetitzara la unitat i la pluralitat. No obstant, no pot deixar de reconèixer Camps: “No em cap dubte que, davant l'explosió sobiranista catalana, haguera sigut partidari de la celebració d'un referèndum com la forma més democràtica de saber què vol la gent, això sí, sempre que la consulta es proposara no confondre i plantejar una pregunta clara i inequívoca”. Con demanen la majoria o tots els partits independentistes.

Em sembla que Victoria Camps ha estret l'article sobre Ferrater Mora del llibre de Jordi Gràcia “*Burguesos imperfectes. L'ètica de l'heterodòxia a les lletres catalanes del segle XX*”, La Magrana, 2012, on hi ha un capítol dedicat a Ferrater Mora titolat “*Una mica més que un “diccionari”: el laboratori de Ferrater, el compromís d'un pensador i “ciudadà abans que patriota*”, on exposa el fil conductor del diàleg continu i fecund entre Ferrater Mora i Joan Oliver (Pere Quart), com a incitador a escriure el seu pensaments, a comprometre's en la defensa del català, d'una Catalunya “desprovincianitzada” dins d'Europa, i en aquest context, del 1962, al Congrés de Munic, declara que no té sentit mantenir l'instint “vuitcentista o “el molí de vent” de l'independentisme, pensa que perjudicaria més que no pas milloraria les condicions reals de l'existència del ciutadà en la mesura que “hem viscut massa centúries junts”, hem participat en massa empreses comunes —en massa desastres comuns també— perquè puguem jugar a tornar a barrejar cartes. Hi ha massa trets comuns que sovint descobrim només quan ens trobem fora de la Península”. Per tant, “no. Res de separatisme”. Tot i que en la seua opció i defensa clara del català diu Ferrater en síntesi: “Només la gent culturalment dèbil, o insegura, serà radicalment incapaç d'adaptar-se, o almenys d'obrir-se a d'altres cultures. Només la gent culturalment insegura, o dèbil, oblidarà la cultura pròpia”. I la seua concepció tant cívica com patriota el fa dir el la reflexió sobre l'exili: “l'expatriació forçosa sol produir a la llarga una irritació d'arrels fondes, fins i tot una deformació del caràcter”. Però malgrat que hi ha homes “que només en poden tenir una” de

pàtria, n'hi ha d'altres “als quals tot és pàtria”, que fan de cada lloc habitat i viscut la pròpia llar.

Afig Jordi Gràcia que “l'argument és de 1960, certament, però és més poderós encara ara, quan hi ha infinitament menys motius que no pas el 1960 per desestimar la hipòtesi d'una galdosa independència: la construcció d'un estat democràtic i íntegrament respectuós de les diversitats internes recolza de forma contundent el mateix argument que no pas el rebut. La lluita pel poder econòmic i els desequilibris fiscals són part de la discussió d'un estat autonòmic que s'ha quedat a mig camí d'un govern no central sinó federal. Perquè Ferrater entén que el destí federal és la solució necessària, racionalment necessària, del cas català i espanyol.

Encara que Américo Castro hagués volgut fer-li dir, a “*La realidad histórica de España*”, que Catalunya ni va existir ni existiria mai com a nació, evidentment aquest no era el punt de vista de Ferrater Mora. El que em pregunte és què entén Jordi Gràcia per un estat “íntegrament democràtic i respectuós amb les diversitats internes, quan, nosaltres, els valencians, els catalans del sud, observem al nostre país, a les Illes (a partir de la sentència del TC del 28 de juny de 2010 a Catalunya) i des de Madrid, com, a Espanya, hi ha una voluntat d'extermini i d'unitarisme permanent, molt poc (o gens) democràtic.

A partir de la manifestació de l'Onze de Setembre, només veien amenaces militars o de catàstrofe econòmica, intents de boicotejar la democràcia a Catalunya, etc. que expressen la mentalitat d'un estat immadur i molt poc democràtic i gens respectuós amb el respecte a la diversitat i la democràcia. Només entenen el servilisme i l'afalac mesell, incondicional, cortesà i provincià a la *Villa y Corte*.

Darrera actualització (Dilluns, 10 de desembre del 2012 07:13)

Seccions

- [Portada](#)
- [Territori](#)
- [Societat](#)
- [Punt divers](#)
- [Política](#)
- [Economia](#)
- [Cultura](#)
- [Comunicació](#)
- [Opinió](#)
- [Esports](#)

Copyright © 2009-2012. Grup Hermes